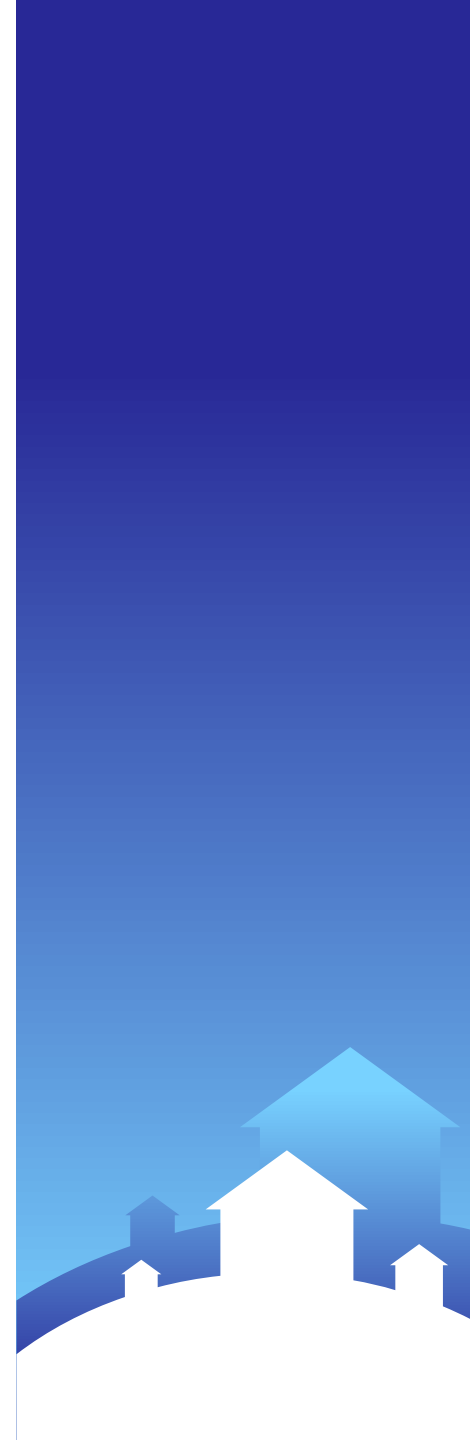

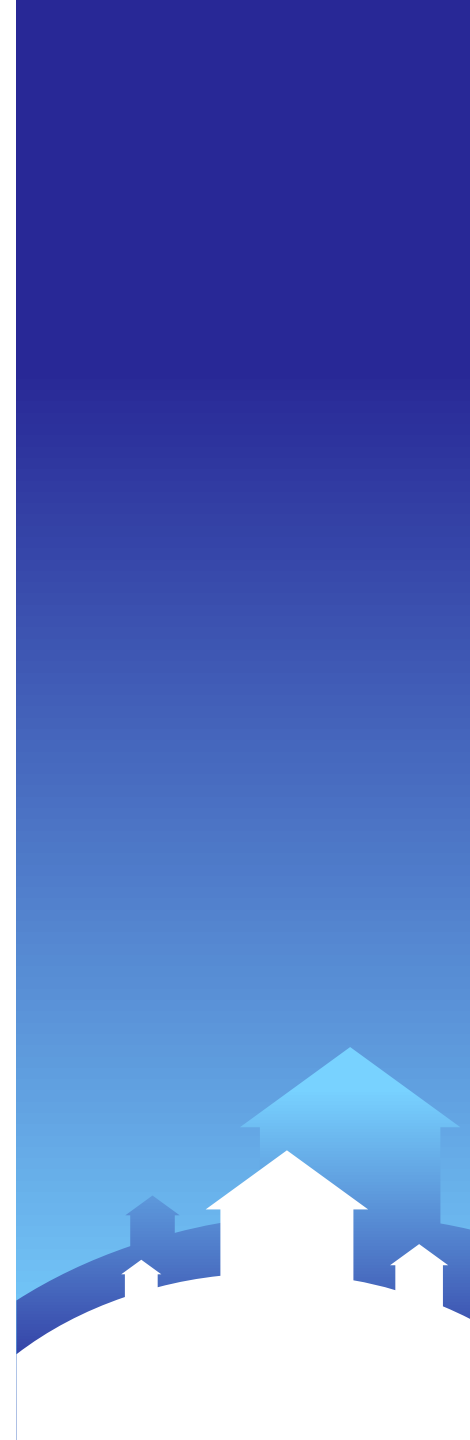
KVANK/Työn ja päivätoiminnan valiokunta

Kokous 10.2.2014

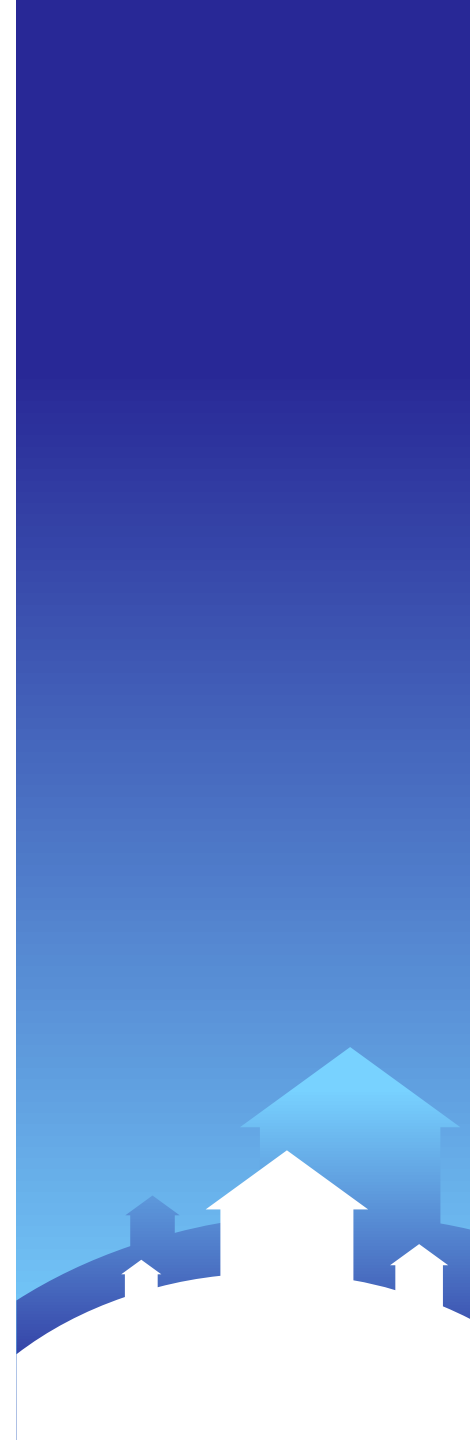
Asialista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen asialistan hyväksyminen
3. Läsnäolijat
4. Edellisen kokouksen muistion tarkistaminen
5. Ajankohtaiset kuulumiset valiokunnan jäsenten parista ja ”maailmalta”
6. Sosiaalihuollon työllistymistä tukevan toiminnan sekä työ- ja päivätoiminnan lainsäädännön uudistaminen: tilannekatsaus ja työskentelyn eteneminen
Sosiaalineuvos Eveliina Pöyhönen, STM
 - Alustus
 - Yleiskeskustelu
 - Vastausten työstämistä Eveliina Pöyhösen esittämiin täsmäkysymyksiin
7. Seuraavat kokoukset
8. Muut mahdolliset asiat
9. Kokouksen päättäminen

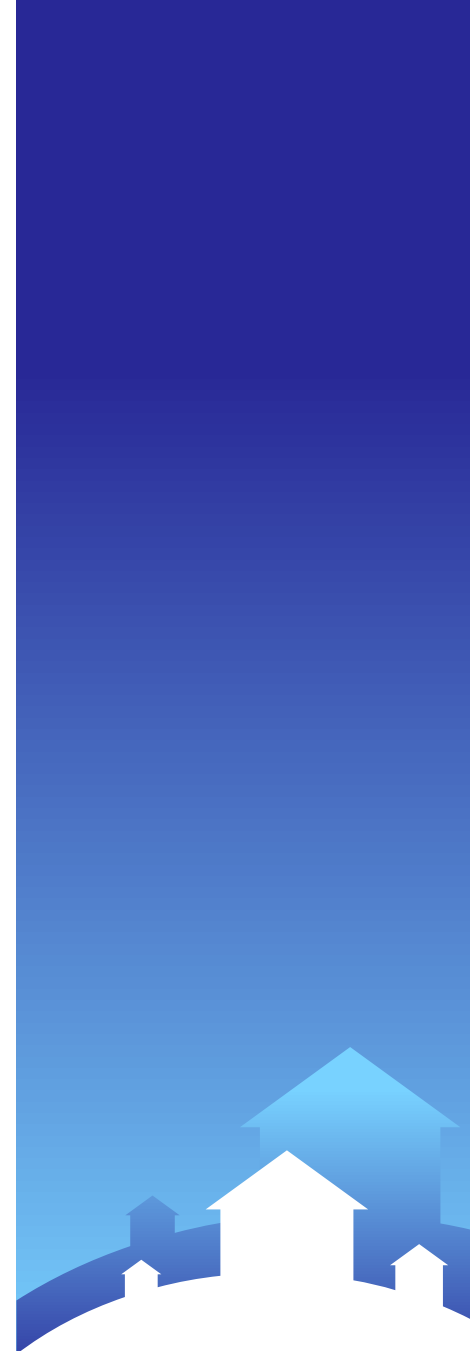

5. Ajankohtaiset kuulumiset valiokunnan jäsenten parista ja "maailmalta"

- Aula-työkoti
 - Sosionomi (AMK) opinnäytetyö kehitysvammaisten työtoiminnan asiakaslähtöisyydestä: <http://www.um.fi/URN:NBN:fi:amk-2013121621453>
- Kehitysvammaliitto
 - KIT-projekti
 - Kehitysvammaisten vertaisryhmät + työhönvalmentajarengas käynnistyneet
 - Kehitysvammaisten ihmisten työllistymistilanteen valtakunnallinen kartoitus on käynnissä 2-vaiheisesti, tulokset raportoidaan vuoden 2014 aikana. Tavoitteena on hankkia koko maata kattavaa, ajantasaista tietoa työsuhteessa olevien kehitysvammaisten henkilöiden lukumäärästä, työsuhteen luonteesta, työtehtävistä, työnantajista, sekä myös työttöminä työnhakijoina olevien kehitysvammaisten ja muiden vajaakuntoisten lukumäärästä. Tutkimustietoa näistä asioista on viimeksi kerätty yli 10 vuotta sitten.
 1. Kymenlaakso (syksy 2013)
 2. Helsinki, Eteva, muu Suomi (kevät 2014)

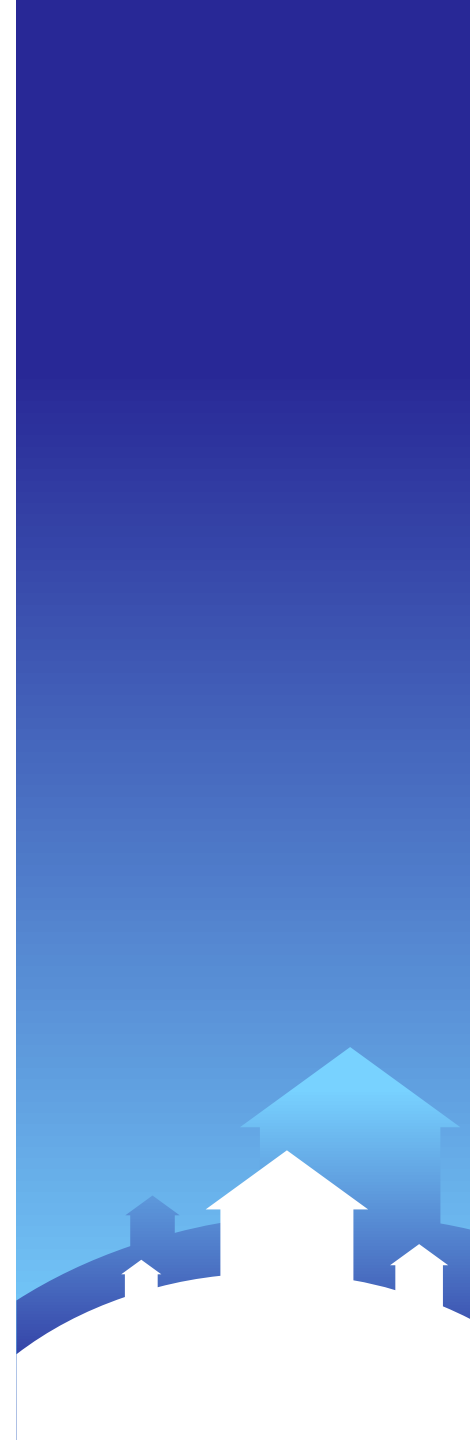
- Rinnekotisäätiö
 - Käyty Saksassa ja Itävallassa tutustumismatkalla kehitysvamma palveluiden parissa. Kiinnostavia tutustumiskohteita mm. osatyökykyisten työvoimalla toimiva hotelli ja ravintolaketju Embrace (yhteistyö erityiskoulujen kanssa, tarjoaa harjoittelupaikkoja); atk-työtoimintapaikka IT-firman yhteydessä (esim. VHS-kasettien digitalisointia ym.). Muita havaintoja: psykologit ammattiryhmänä vahvasti mukana tuetussa työllistymisessä. Palkkatyöhön saattaminen samalla tasolla kuin Suomessa.
 - Ravimäkiyhdistyksen toimesta Haminassa käynnistymässä ravintola, jossa ammattikokki, muu henkilökunta kehitysvammaisia henkilöitä (harjoittelua, ei työsuhteita). Henkilöstövuokraus, työpankki, suorat työsuhteet mietinnässä, jotta harjoittelusta päästäisiin palkkatyöhön.
- Sähköpostikeskusteluja käyty valiokunnan jäsenten parissa mm.
 - ”Mittarit” ja työ- ja toimintakyvyn mittaaminen työtoiminnassa esim. palveluun sijoittumisen määrittäjinä
 - Vuosilomat työtoiminnassa
 - Kuljetukset työtoiminnassa vs. palvelun hinnoittelu
- THL:n TOHKE-hankkeen julkaisu Laadukkaita palveluita ja sosiaalisesti vastuullista työtä – Eurooppalaisia hyviä käytäntöjä työelämäosallisuuden lisäämiseen (verkkojulkaisu: <http://www.julkari.fi/handle/10024/110867>)

6. Sosiaalihuollon työllistymistä tukevan toiminnan sekä työ- ja päivätoiminnan lainsäädännön uudistaminen: tilannekatsaus ja työskentelyn eteneminen

- Alustus
- Yleiskeskustelu
- Vastausten työstämistä Eveliina Pöyhösen esittämiin täsmäkysymyksiin

Sosiaalineuvos Eveliina Pöyhönen, STM

TEOS-työryhmä:

**Sosiaalihuolto heikossa
työmarkkina-asemassa olevien
henkilöiden tukena**

Eveliina Pöyhönen

Taustaa

- Sosiaalihuollolla merkittävä rooli heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden tukemisessa
 - sosiaalihuollon yleiset palvelut ja tukitoimet
 - kohderyhmäkohtaiset palvelut:
 - vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta (sosiaalihuoltolaki)
 - vammaisten henkilöiden työtoiminta (sosiaalihuoltolaki)
 - kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta ja työhönvalmennus (laki kehitysvammaisten erityishuollosta)
 - aktivointisuunnittelu ja kuntouttava työtoiminta (laki kuntouttavasta työtoiminnasta)

TEOS-työryhmän tehtävä

Tehtävänä arvioida

- kuinka sosiaalihuollon lainsäädännöllä ja palveluilla tuetaan ihmisten pääsyä avoimille työmarkkinoille
- kuinka sosiaalihuollon lainsäädännöllä ja palveluilla tuetaan niiden hyvinvointia ja osallisuutta, jotka eivät pääse avoimille työmarkkinoille

- sosiaalihuollon rooli ja paikka työllistymisedellytysten, toimintakyvyn ja osallisuuden tukemisessa/toteuttamisessa
- esitykset lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistuksiksi

Tavoitteena työllistyminen

- Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevalla toiminnalla tarkoitetaan erityisien työhön sijoittumista edistävien kuntoutus- ja muiden tukitoimien järjestämistä vammaiselle henkilölle
- Kuntouttavan työtoiminnan tarkoituksena on pitkään jatkuneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön elämänhallinnan ja työllistymisedellytysten parantaminen

Tavoitteena osallisuus ja hyvinvointi

- Vammaisten henkilöiden työtoimintaa järjestetään tilanteissa, joissa vammaisella henkilöllä ei ole vamman vuoksi mahdollisuutta osallistua työsuhteiseen työhön ja henkilön toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden vuoksi myönnettäviin etuuksiin; tavoitteena toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen
- Kehitysvammaisten työtoiminnan ja työhönvalmennuksen tavoitteena on edistää yhteiskunnallista sopeutumista ja antaa virikkeitä jokapäiväiseen elämään

Asiakkaat vammaisten palveluissa

*Sosiaali- ja terveysalan tilastollinen vuosikirja 2011,
THL (tiedot koskevat vuotta 2010)*

- Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta: 2439 asiakasta
 - vuonna 2006 asiakkaita 4049
- Vammaisten henkilöiden työtoiminta: 15 668 asiakasta
 - vuonna 2006 11 903 asiakasta

*Vammaisten palvelut 2010 - Kuntakyselyn osaraportti.
THL tilastoraportti 35/2010*

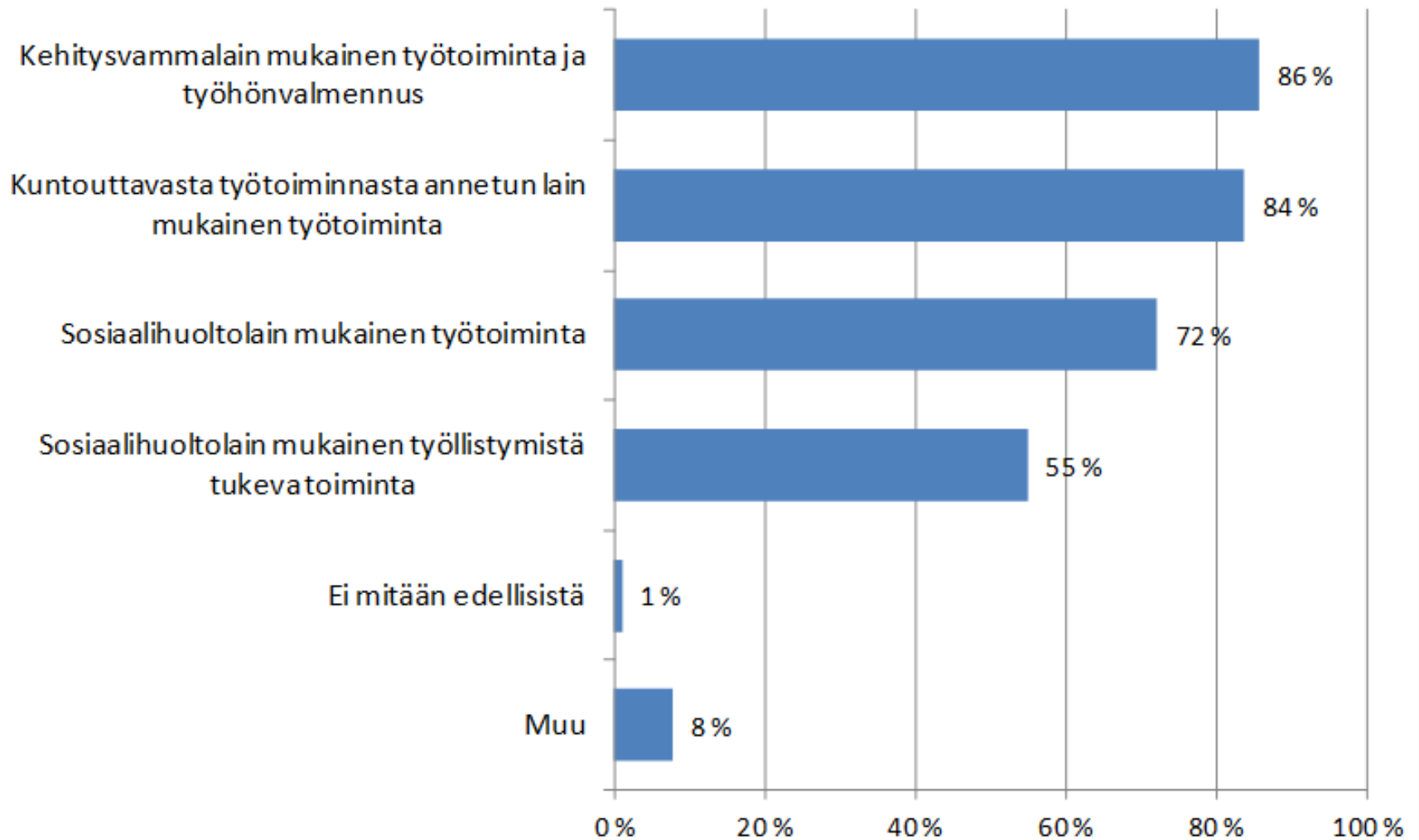
- kehitysvammaisten työtoiminta ja työhönvalmennus: 7261 asiakasta

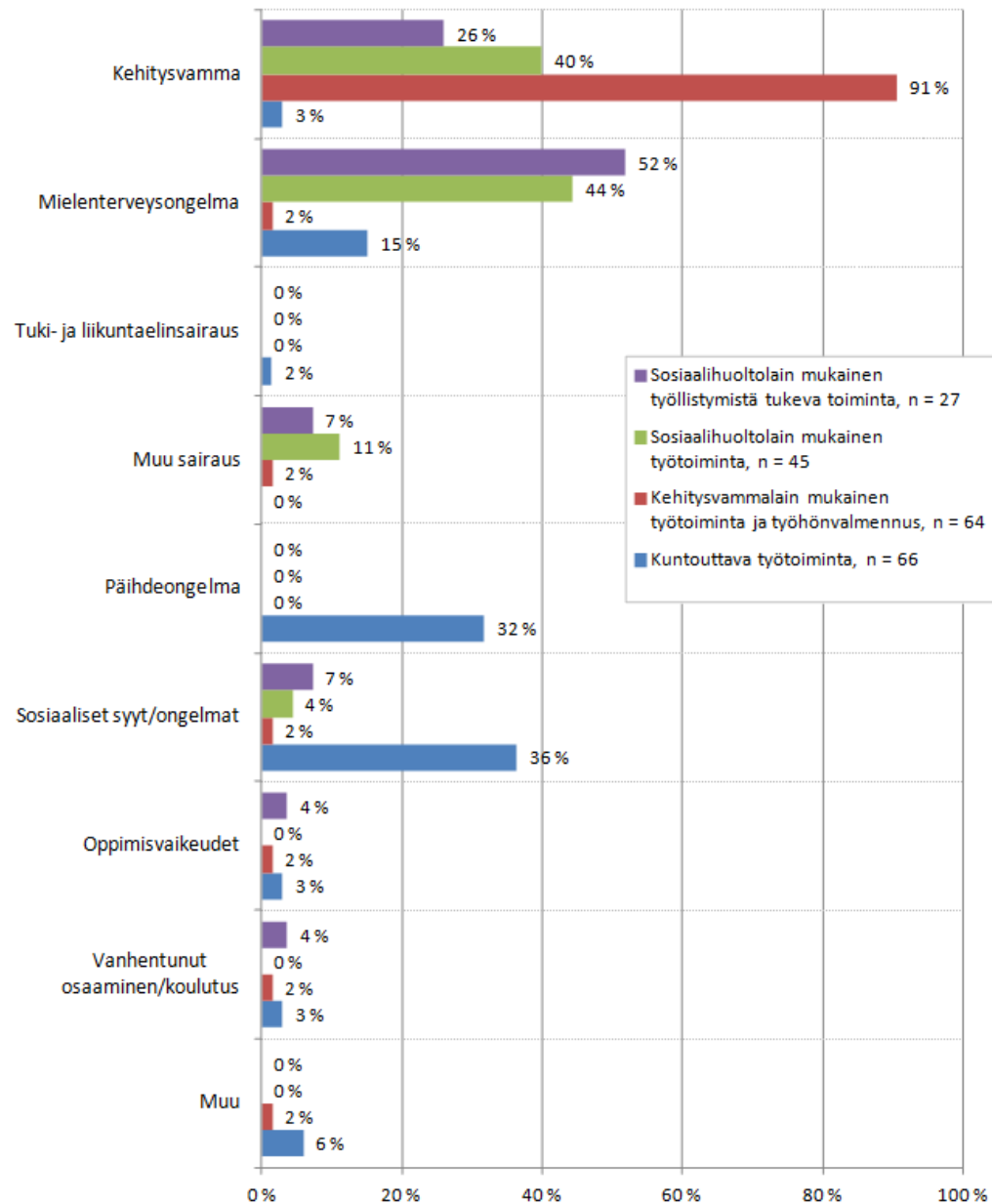
Asiakkaat kuntouttavassa työtoiminnassa

- Työttömyysetuutta saaneita henkilöitä 12 586 v. 2013 (Kela)
- 2010 ja 2011 arvio 15 000–16 000 henkilöä (THL)

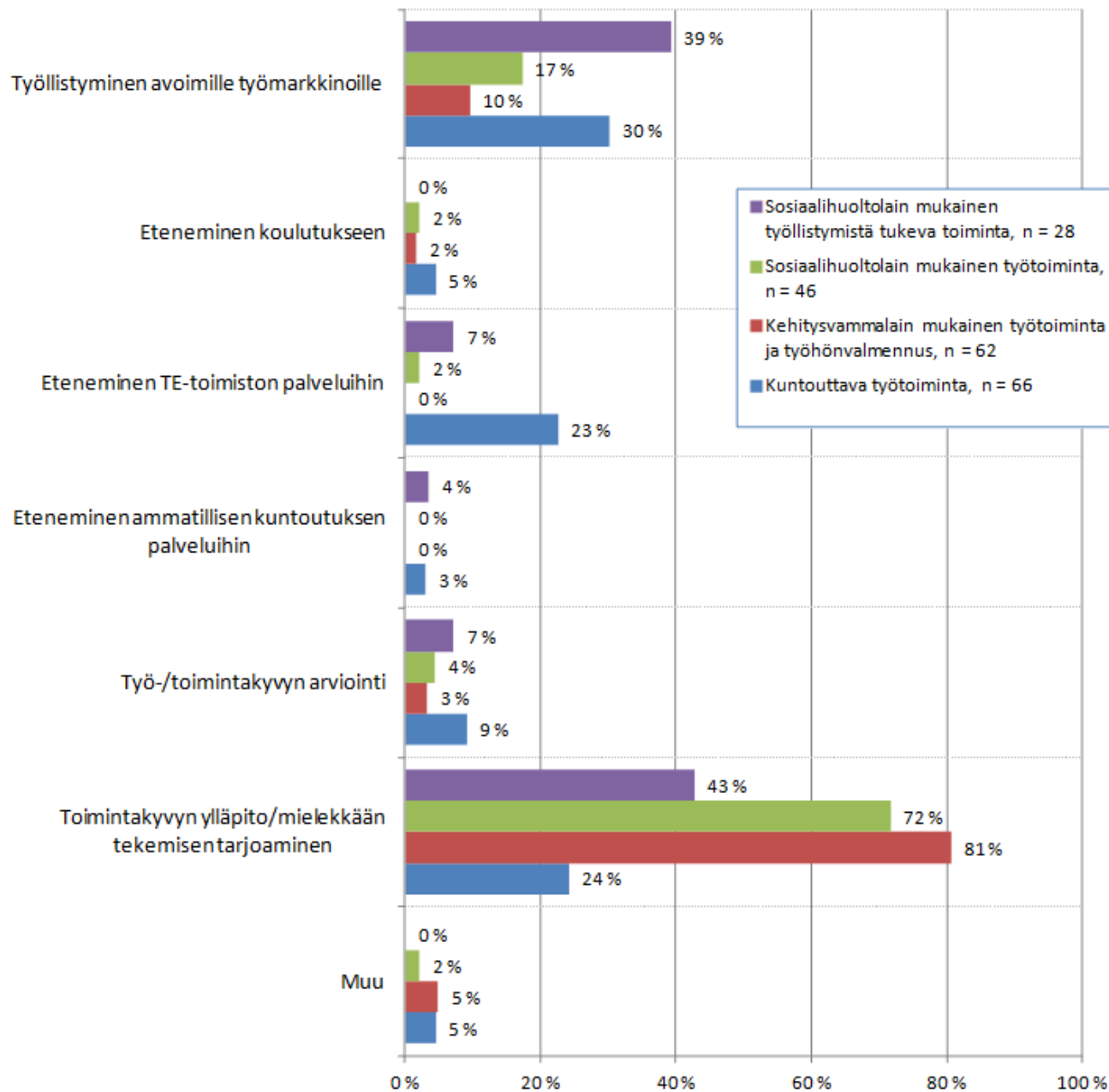
Kunnissa järjestetyt palvelut vuonna 2012, n = 104

Palvelujen asiakkaiden yleisimmät työllistymistä vaikeuttavat asiat

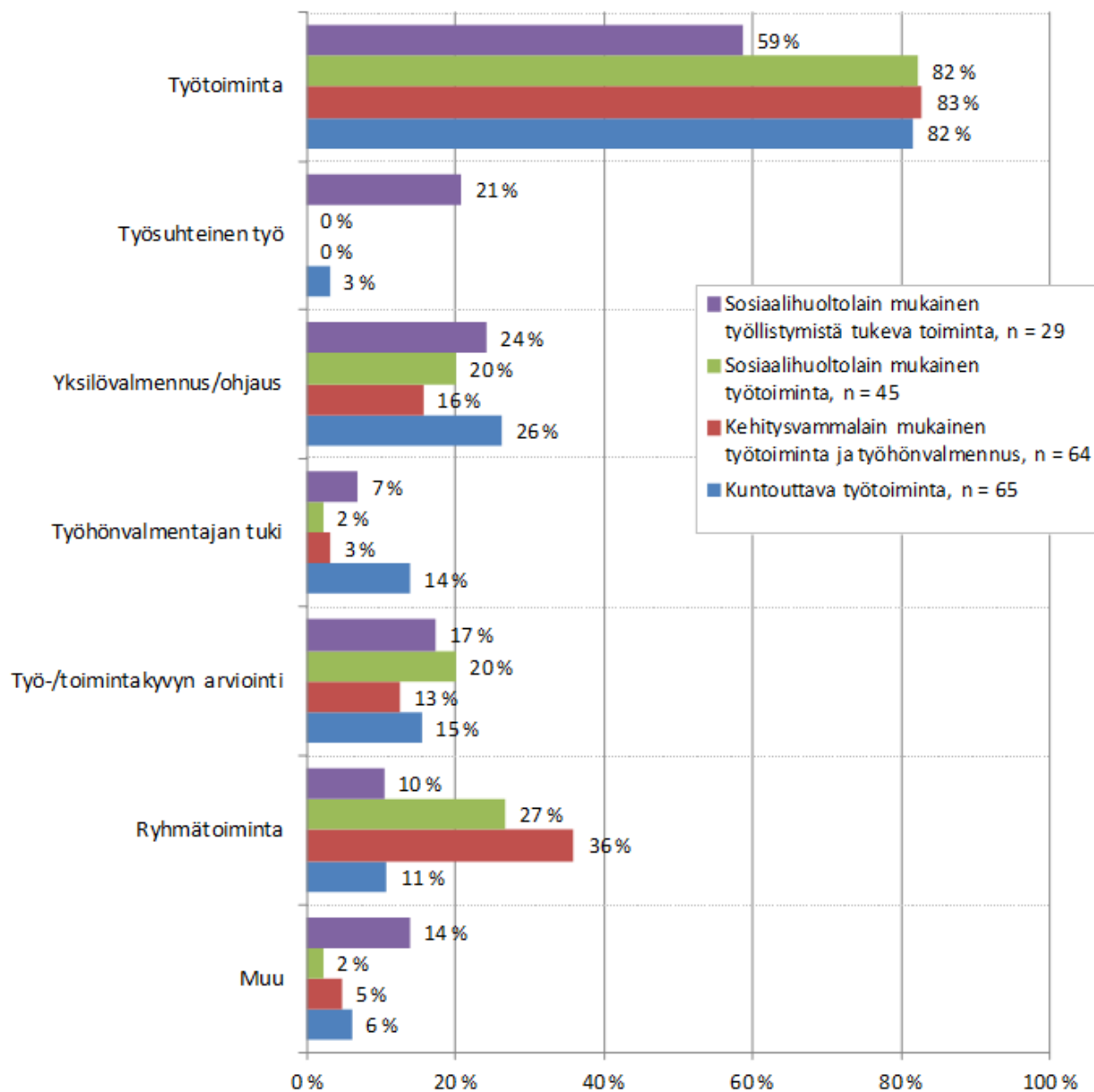

Palvelujen tärkeimmät tavoitteet

Palvelun sisältö

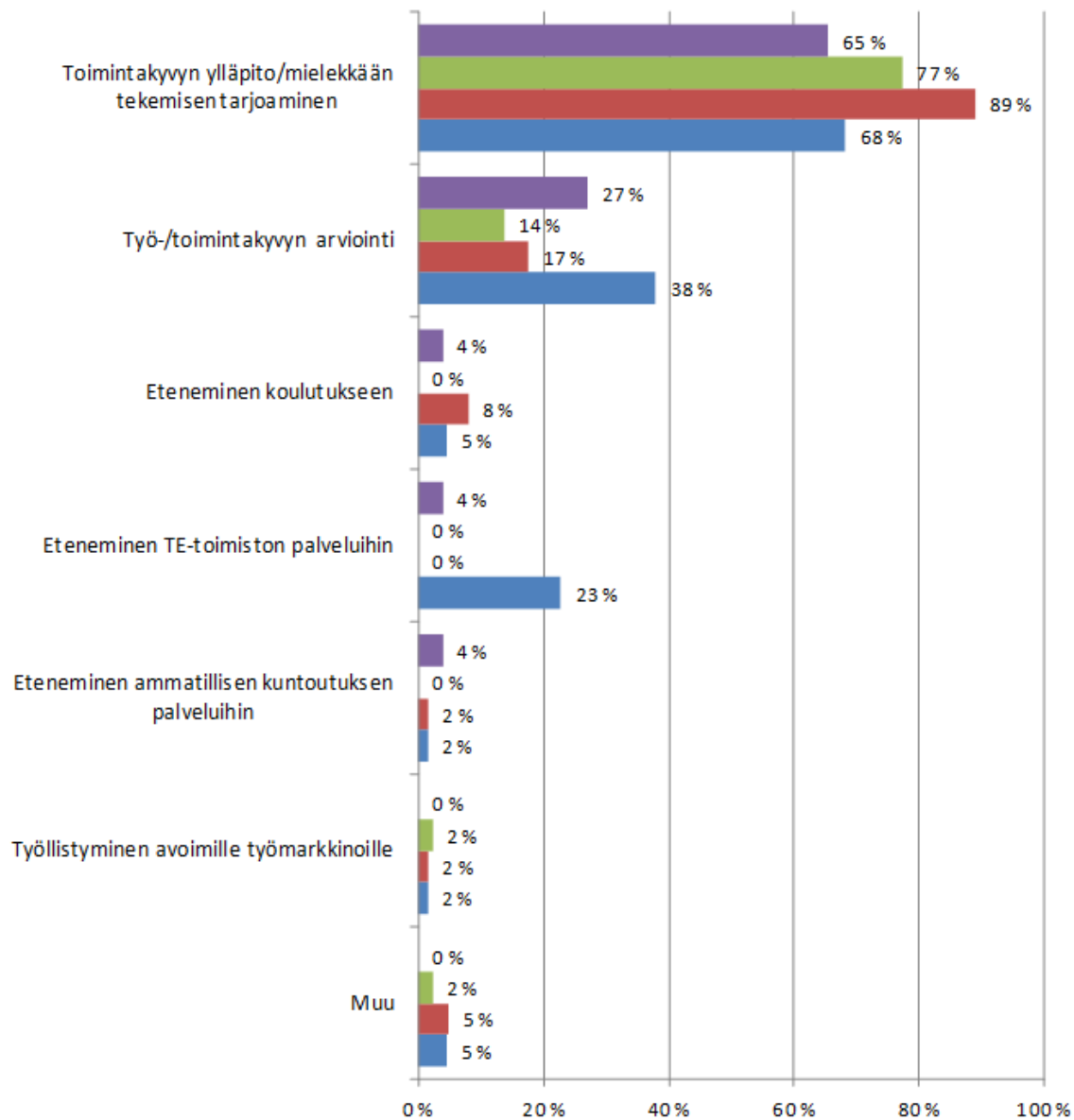
Palvelu tarkoittaa kyseistä toimintaa kokonaan tai enimmäkseen

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite toteutui usein vuonna 2012

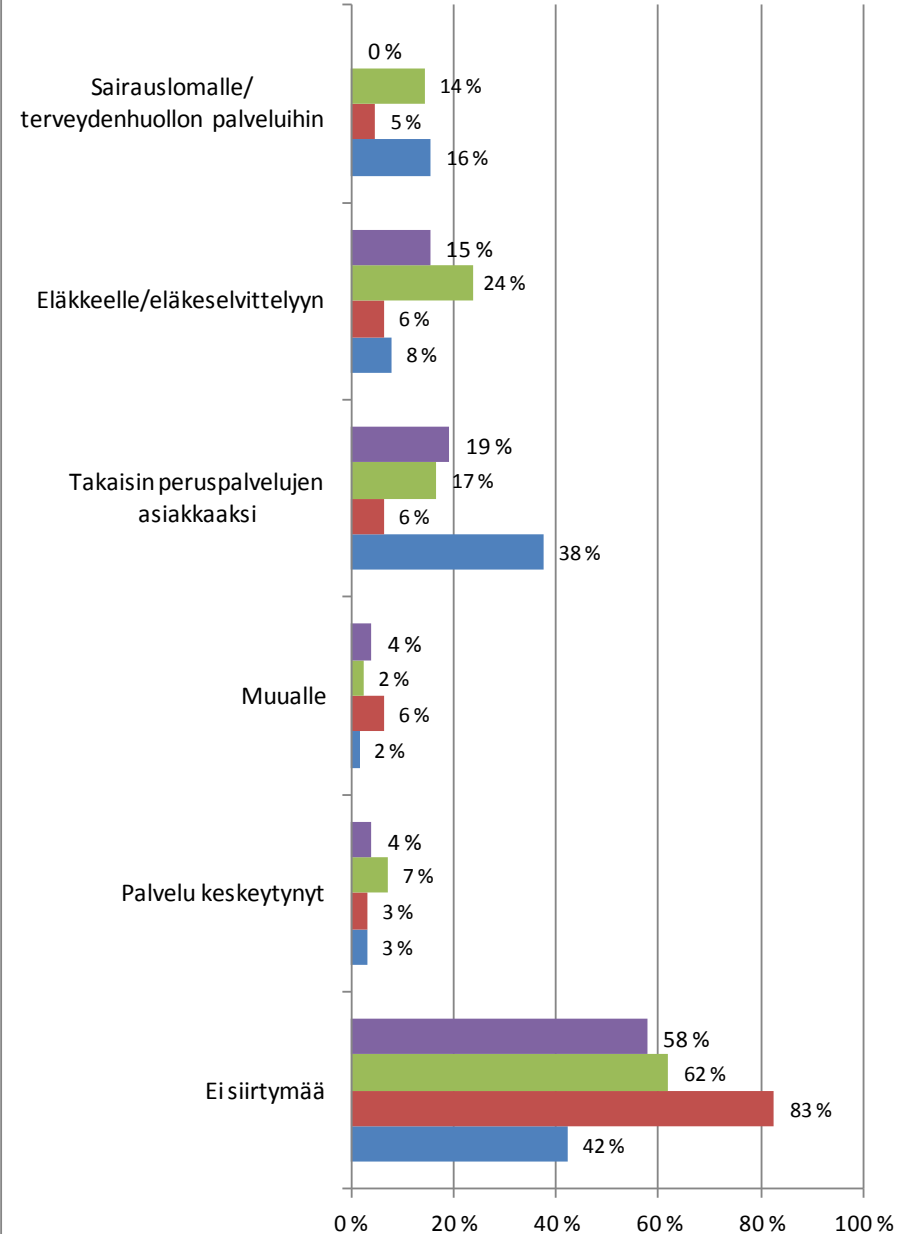
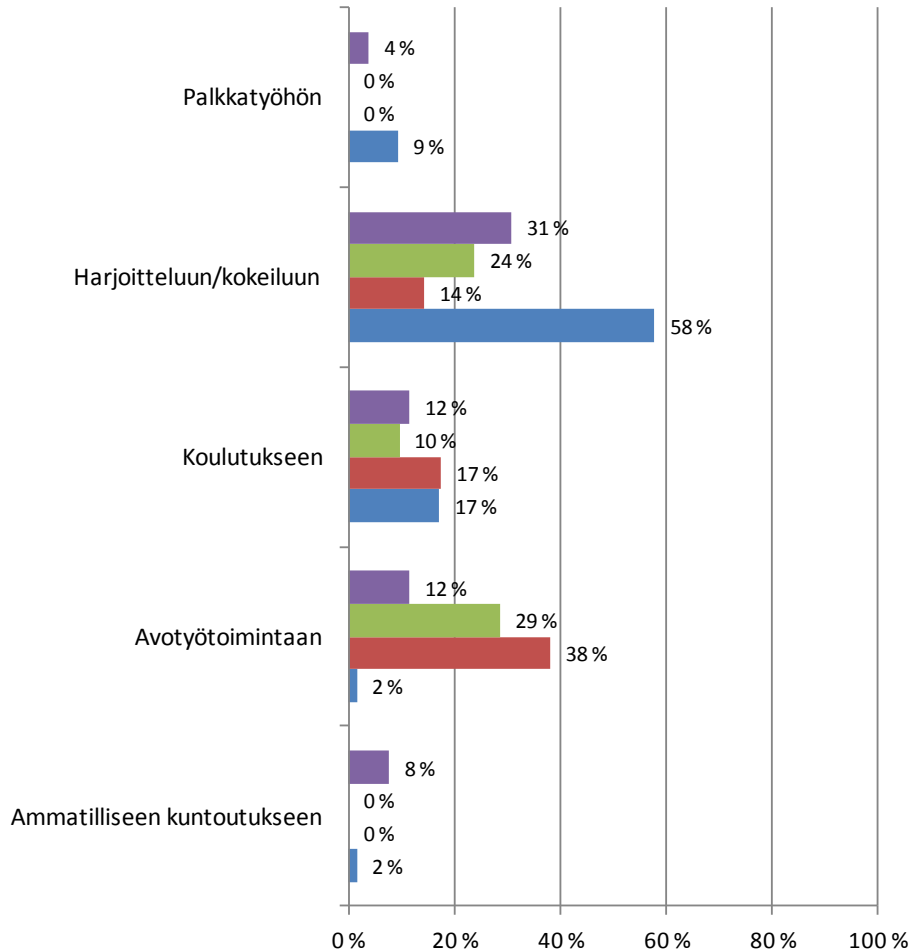
- Sosiaalihuoltola in mukainen työllistymistä tukeva toiminta, n = 26
- Sosiaalihuoltola in mukainen työtoiminta, n = 44
- Kehitysvam mälä in mukainen työtoiminta ja työhönvalmennus, n = 63
- Kuntouttava työtoiminta, n = 66

Siirtymät

Kaksiyleisintä siirtymää palveluittain

- Sosiaalihuoltolain mukainen työllistymistä tukeva toiminta, n = 26
- Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta, n = 42
- Kehitysvammalain mukainen työtoiminta ja työhönvalmennus, n = 63
- Kuntouttava työtoiminta, n = 64

TEOS-työryhmän linjaukset (10.1.2014): Selkeät vastualueet

- Heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen tukemisen ensisijainen vastuu on työ- ja elinkeinohallinnolla
- Ne työkäiset nuoret ja aikuiset, joilla on sairaus tai vamma ja jotka eivät ole vakiintuneet työelämään, kuuluvat Kelan ammatillisen kuntoutuksen kohderyhmään.
- TE-hallinnon, kunnan ja Kelan yhdessä muodostaman työvoiman palvelukeskuksen (TYP) vastuulla on moniammatillista tukea tarvitsevien, heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymisen edistäminen (2015 alkaen)

...jatkuu

- Sosiaalihuolto tukee heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä sosiaalihuollon (ml. erityishuolto) palveluin ja tukitoimin
- Sosiaalihuollon roolia selkeytetään siten, että jatkossa sen palveluiden ja tukitoimien painopiste heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille on *sosiaalisessa kuntoutuksessa* ja sitä tukevissa muissa sosiaalihuollon palveluissa ja tukitoimissa
- Sosiaalinen kuntoutus: järjestetään henkilöille, joiden arvioidaan tarvitsevan erityistä tukea sosiaalisen toimintakykynsä parantamiseen ja ylläpitämiseen syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi

TEOS-työryhmän linjaukset (10.1.2014): Lainsäädännön muutokset

- Kumotaan vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevaa toimintaa ja työtoimintaa, kehitysvammaisten työtoimintaa ja työhönvalmennusta sekä aktivointisuunnittelua ja kuntouttavaa työtoimintaa koskeva lainsäädäntö
- Korvataan em. lainsäädäntö uudella *lailla heikossa työmarkkina-asemassa olevien sosiaalisesta kuntoutuksesta* (työnimi)
 - *työllistymistä edistävä sosiaalinen kuntoutus: tavoitteena työllistyminen avoimille työmarkkinoille*
 - *hyvinvointia, toimintakykyä ja osallisuutta edistävä sosiaalinen kuntoutus: tavoitteena hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja osallisuuden ylläpitäminen*

TEOS-työryhmän linjaukset (10.1.2014): Palveluihin ohjautuminen

- Lähtökohtana asiakkaan palvelutarve, ei vamma, sairaus tai työttömyyden kesto
 - palveluiden oikea-aikaisuus ja kohdentuminen
- Avoimille työmarkkinoille pyrkivät lähtökohtaisesti aina työttöminä työnhakijoina TE-hallinnossa
 - sosiaalihuolto tukee asiakkaitaan TE-hallinnon palveluihin hakeutumisessa ja niiden käytössä
 - TE-toimistossa tehtävään työllistymissuunnitelmaan voidaan sisällyttää työllistymistä edistäviä sosiaalihuollon palveluja
 - TE-hallinto koordinoi asiakkaan työllistymisprosessia, tarvittaessa yhteistyössä sosiaalihuollon (ml. erityishuollon) kanssa

...jatkuu

- Moniammatillista tukea tarvitsevat heikossa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt ohjataan tietyn työttömyyden keston jälkeen työvoiman palvelukeskukseen (laki voimaan 1.1.2015)
 - TE-hallinnon, kunnan ja Kelan yhteispalvelu
- Sosiaalihuollossa asiakas ohjataan palvelutarpeen mukaisiin palveluihin, jotka voivat sisältää sosiaalisen kuntoutuksen palveluita tai muita sosiaalihuollon palveluita, sekä niitä tukevia muiden hallinnonalojen palveluita

TEOS-työryhmän linjaukset (10.1.2014): Palveluiden kehittäminen

- Sosiaalihuollon palveluiden sisältöä uudistetaan siten, että ne selkeästi eroavat työ- ja elinkeinohallinnon ja Kelan palveluista, eivätkä hämää TE-hallinnon, kunnan ja Kelan järjestämisvastuita
- Sosiaalihuollon työllistymistä tukevien palveluiden tavoitteita ja toteutusta uudistetaan siten, että asiakkaiden mahdollisuudet osallistua TE-hallinnon palveluihin, ammatilliseen kuntoutukseen, koulutukseen tai työhön parantuvat

...jatkuu

- Sosiaalihuollon osallisuutta ja toimintakykyä tukevien palveluiden tavoitteita ja toteutusta uudistetaan siten, että asiakkaan mahdollisuudet elämänhallintaan, yhteisöissä toimimiseen ja sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin toteutuvat nykyistä paremmin

...jatkuu

- Työtoimintaa käytetään silloin, kun se on tarpeen asiakkaan toimintakyvyn arvioimiseksi tai kuntoutumisen edistämiseksi
- Työtoiminta on pääsääntöisesti määräaikaista ja siihen sisältyy vahva kuntoutuksellinen tuki ja ohjaus
- Työtoimintaa voidaan järjestää pidempikestoisesti osana osallisuutta ja toimintakykyä tukevaa toimintaa silloin, kun asiakas haluaa työskennellä, mutta ei kykene työsuhteiseen työhön
 - kuntoutuminen ei tällöin välttämättä tavoitteena, vaan osallisuuden ja toimintakyvyn ylläpito

Aikataulu

- TEOS-työryhmä jättää lopulliset esityksensä, joihin sisältyy luonnos hallituksen esitykseksi heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden sosiaalisesta kuntoutuksesta (työnimi), kesäkuun 2014 loppuun mennessä
- Uusi lainsäädäntö voimassa viimeistään 2017

Kysymyksiä KVANK:lle

- Miltä em. linjaukset näyttäivät yleisellä tasolla - parannus vai huononnuks nykytilanteeseen?
- Kuinka sosiaalihuolto (ml. erityishuolto) voi konkreettisesti tukea asiakkaidensa osallistumista TE-hallinnon palveluihin, ammatilliseen kuntoutukseen, koulutukseen tai työhön
 - onko jo olemassa olevia hyviä käytäntöjä?
- Mitä elementtejä ja konkreettisia toimia työllistymistä edistävän sosiaalisen kuntoutuksen tulisi sisältää?
 - mitä nykyisistä palveluista tulisi säilyttää, mistä luopua, mitä uutta tarvittaisiin?

...jatkuu

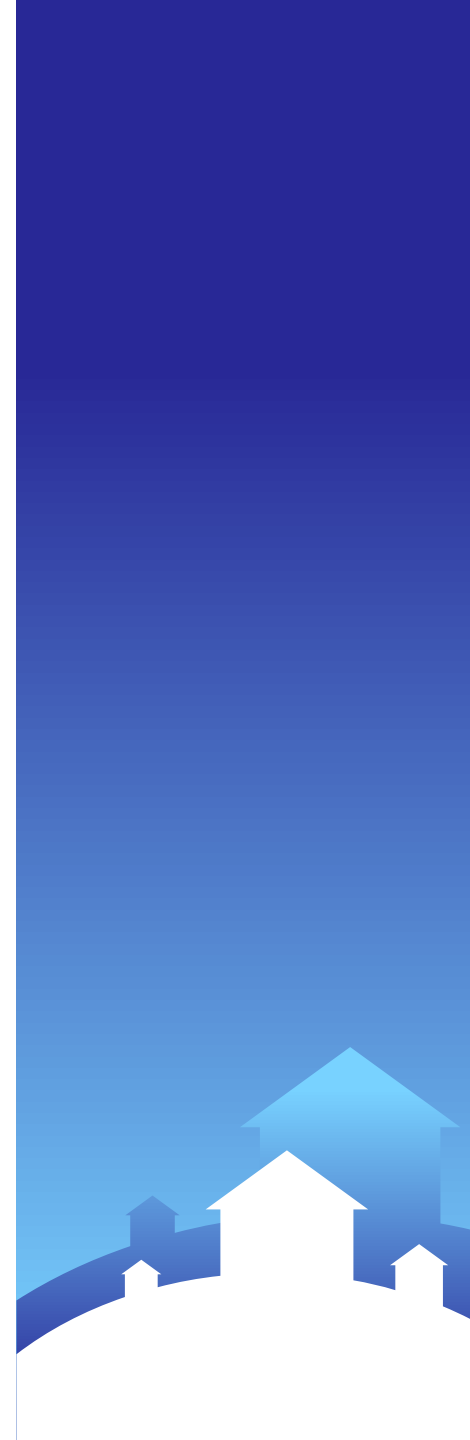
- Mitä elementtejä ja konkreettisia toimia osallisuutta ja toimintakykyä edistävän sosiaalisen kuntoutuksen tulisi sisältää?
 - mitä nykyisistä palveluista tulisi säilyttää, mistä luopua, mitä uutta tarvittaisiin?
- Ovatko työtoimintaan esitetyt muutokset oikeasuuntaisia?
- Tuleeko työtoiminta yrityksissä kieltää? Tai sallia vain lyhytkestoisena?
- Pitäisikö työosuusrahasta luopua? Vai sen käyttöä uudistaa - miten?

KIITOS AVUSTA

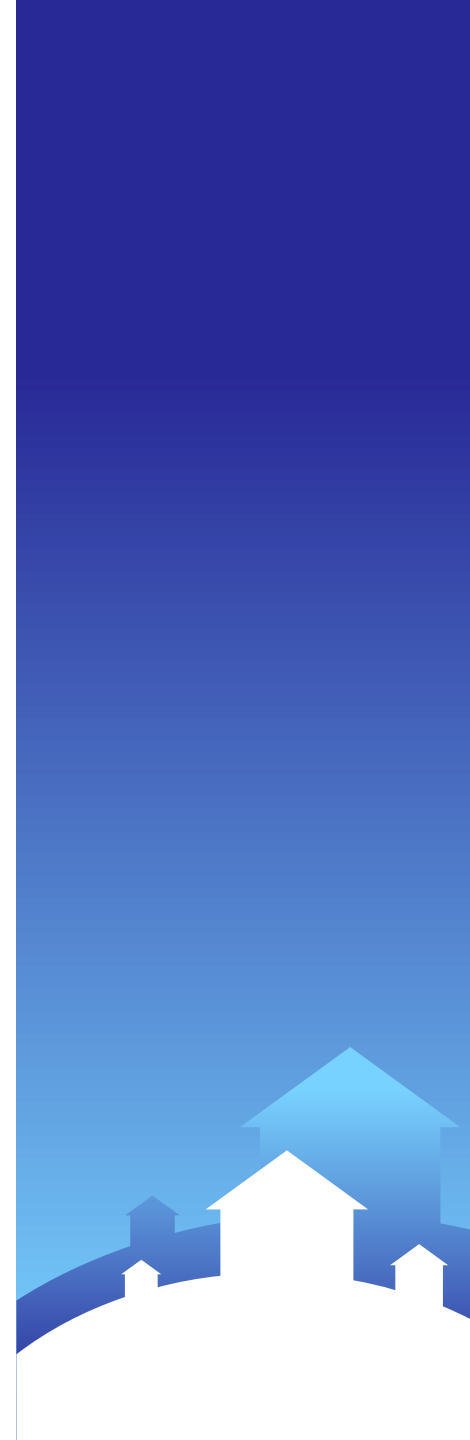
eveliina.poyhonen@stm.fi

Yleiskeskustelu (ks. keskustelumuistiinpanot kokousmuistiosta)

- Miltä em. linjaukset näyttävät yleisellä tasolla - parannus vai huononnuks nykytilanteeseen?
- Ovatko työtoimintaan esitetyt muutokset oikeasuuntaisia?
- Edellyttävätkö ehdotukset jonkin verran vai mittavia lisäresursseja vai voitaisiinko ne toteuttaa nykyresursseja uudelleen suuntaamalla (käytännön työn tasolta katsottuna)?
- Onko jo olemassa olevia hyviä käytäntöjä siitä, miten sosiaalihuolto (ml. erityishuolto) voi konkreettisesti tukea asiakkaidensa osallistumista TE-hallinnon palveluihin, ammatilliseen kuntoutukseen, koulutukseen tai työhön? Mitä nämä hyvät käytännöt ovat?

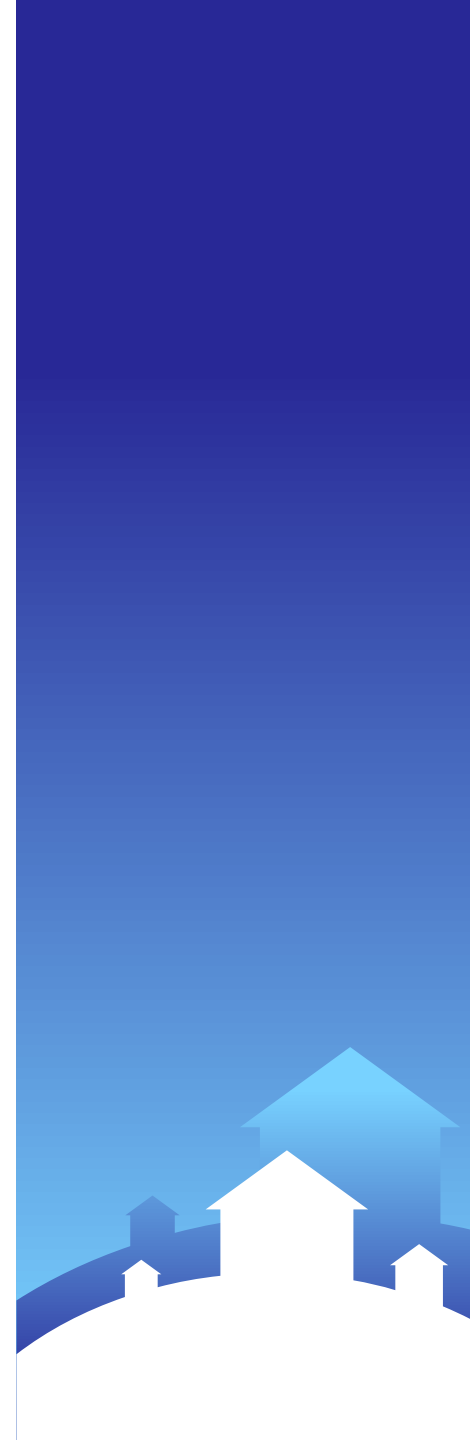

Lounastauko 12.30-13.30

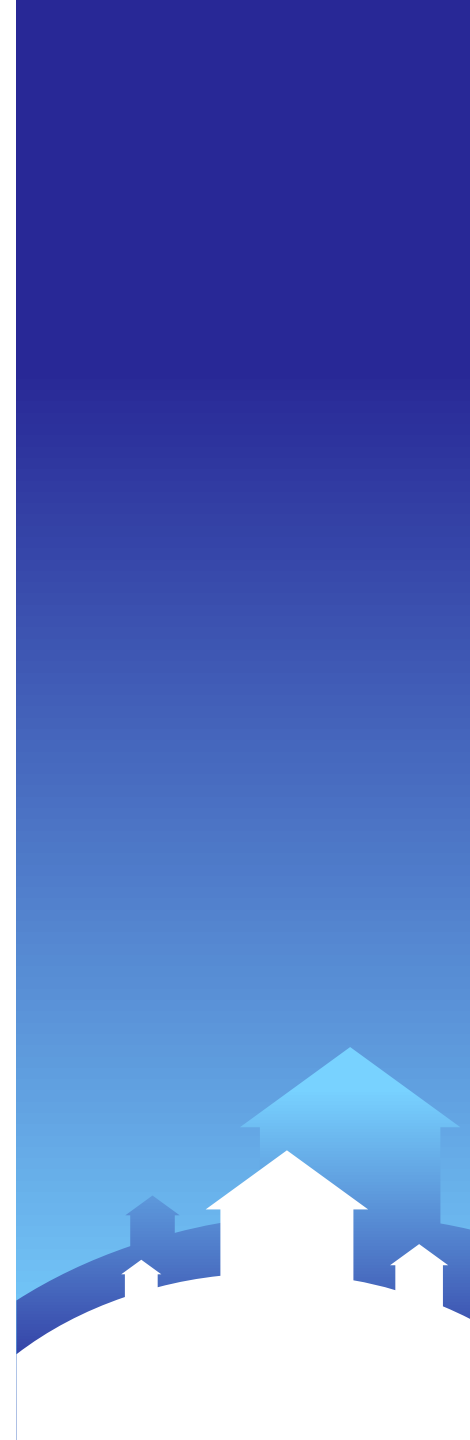
Eveliinan täsmäkysymykset

1. Mitä työllistymistä edistävän palvelun pitäisi konkreettisesti olla?
 - (Ilman että mennään TE-hallinnon tai Kelan tontille, päällekkäisiä palveluita ei nykytaloustilanteessa voida toteuttaa)
2. Mitä osallisuutta ja toimintakykyä edistävän palvelun pitäisi konkreettisesti olla?
3. Tuleeko työtoiminta yrityksissä kieltää? Tai sallia vain lyhytkestoisena? Millä reunaehdoilla?
4. Pitäisikö työosuusrahasta luopua? Vai sen käyttöä uudistaa - miten?

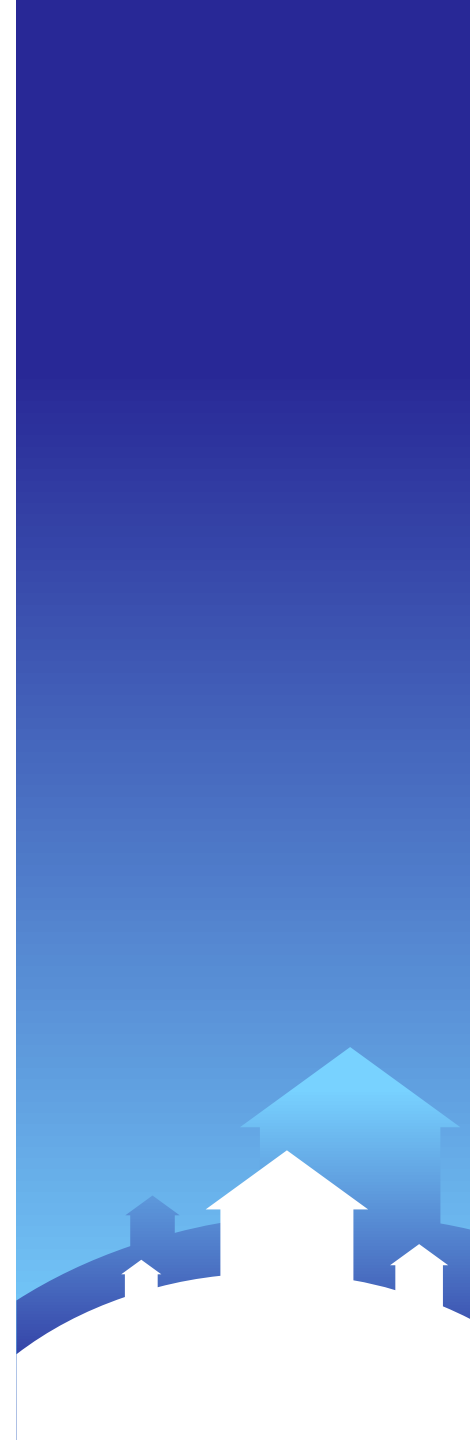
Oppimiskahvila

1. Kirjureiden valinta: 4 hlö
2. Jako neljään
3. Yksilötyö 5-10 min.
 - Pohdi vastauksiasi esitettyihin täsmäkysymyksiin.
4. Kahvilakeskustelut kysymyksittäin ryhmissä, 20-30 min per kysymys
 - Ryhmäkeskustelu yksilöpohdintojen pohjalta
 - Vastausten/näkemysten kiteyttäminen
 - Kirjuri kirjaa ryhmän näkemykset fläpille.
5. Kirjuri vaihtaa ryhmästä toiseen
 - Jokainen ryhmä keskustelee jokaisesta kysymyksestä
 - Kirjuri briiffaa uuden ryhmän edellisen ryhmän pohdinnoista
6. Kirjurit tekevät nopean yhteenvedon kustakin käsitellystä kysymyksestä
 - Marika tekee yhteenvedon fläppien pohjalta → Eveliinalle TEOS-töryhmässä hyödynnettäväksi

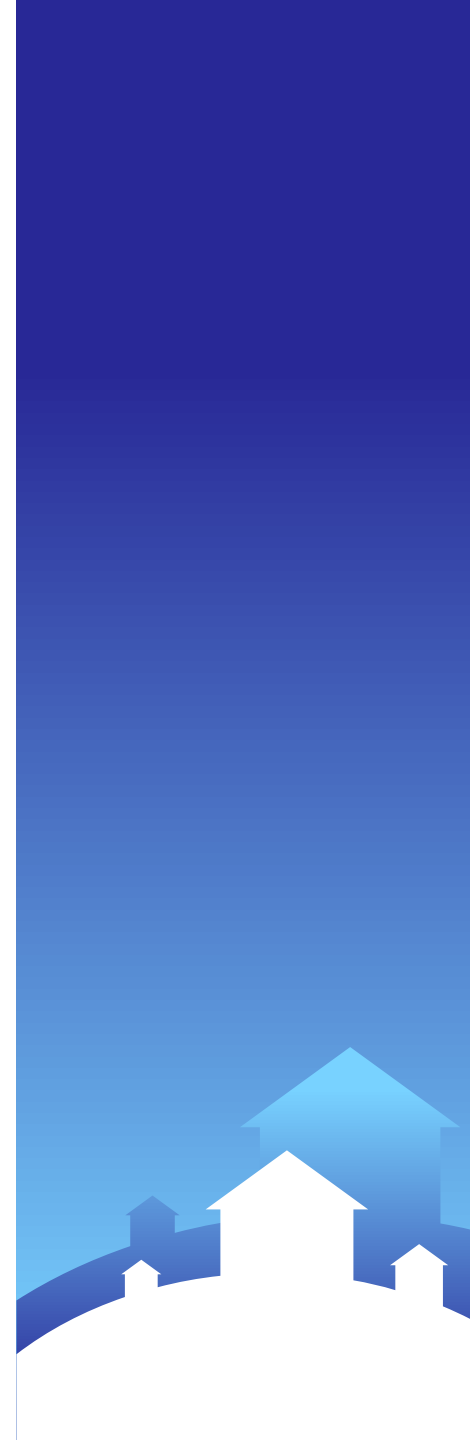

1. Mitä työllistymistä edistävän palvelun pitäisi konkreettisesti olla?

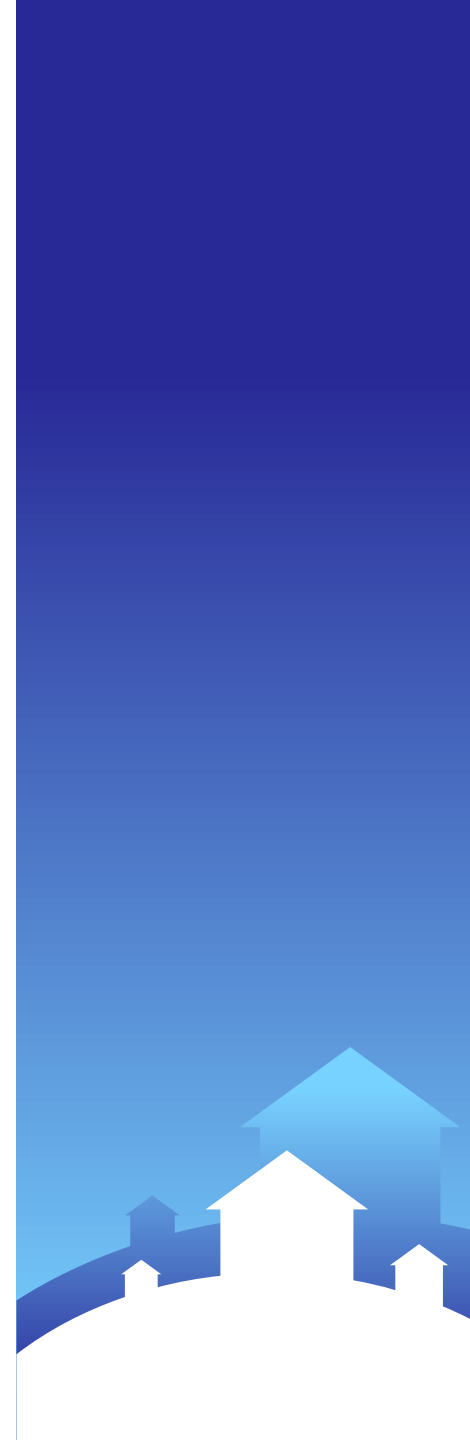
- Kirjurin yhteenveto ryhmäkeskustelujen pohjalta:
 - Yksilöllinen urasuunnittelu, elämänsuunnittelu: tilanteen kartoitus, toiveiden, tavoitteiden kartoitus ja suunnitelman tekeminen siitä, miten työllistymisen poluille lähdetään
 - Taitojen vahvistaminen ja harjoittaminen, sis. elämänhallintataidot, sosiaaliset taidot, akateemiset taidot (lukeminen, kirjoittaminen, atk), työelämätaidot (työelämäntuntemus, työelämän pelisäännöt, cv, työpaikkahaastattelu...)
 - Käytännön tutustuminen työelämään: työpaikkakäynnit, erilaisten työntekijäroolien tutkiminen
 - Työn tekemisen käytännön harjoittelu: tavoitteelliset projektit, toimintakeskuksen sisällä, ulkona yksilö- ja ryhmäharjoitteluina ja -kokeiluina
 - Työn etsiminen, työtehtävien räätälöinti, piilotyöpaikkojen näkyväksi tekeminen
 - Työssä olevien ihmisten tukeminen muuttuvissa tilanteissa, vertaistuki
 - Miten palveluun tullaan ja miten siitä lähdetään?

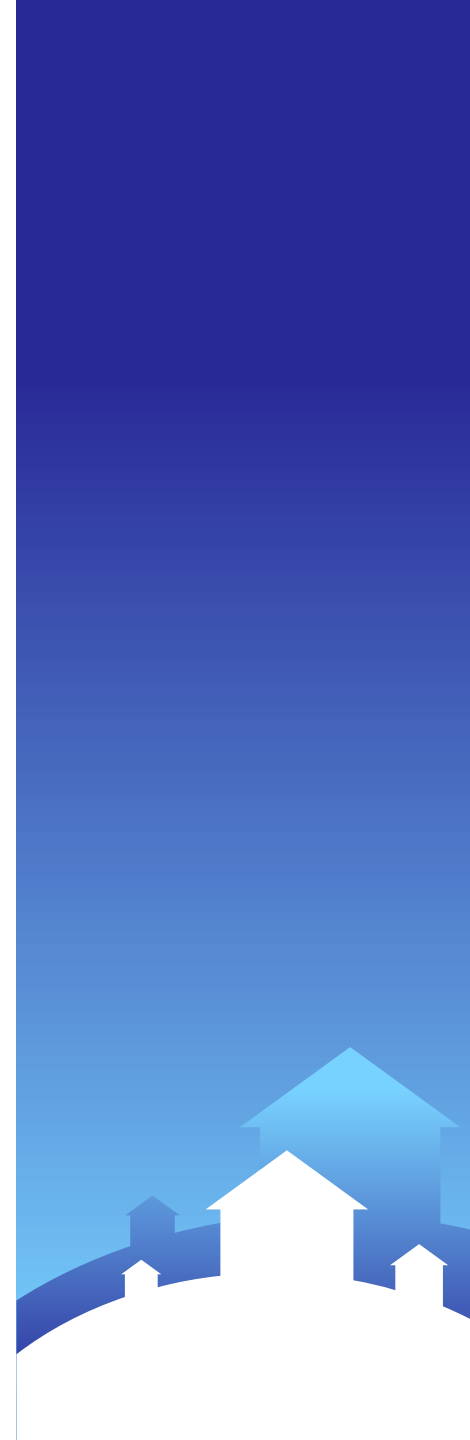
- Kirjurin muistiinpanot aiheen käsittelystä ryhmäkeskusteluissa:
 - Taitojen harjoittelu
 - Työtaidot: työspesifit taidot
 - Sosiaaliset taidot: palaute, käytös, ohjeiden seuraaminen, hygienia, aikataulut
 - Akateemiset taidot: luku- ja kirjoitustaito ym.
 - Koulutuksen huomioon ottaminen
 - Osaamisen kartoittaminen
 - Työelämätaidot
 - CV (miksi CV myös täällä; tehdään myös TE-palveluissa)
 - Työhaastattelutreenaus
 - Yhteistyötehtävät → TYP
 - Työhönvalmennus
 - Keskitetty työnetsintä? Kenelle kuuluu? Tämä keskusteltava TE-palveluiden kanssa
 - Sosiaalinen kuntoutus
 - Tuki työpaikoille, kun sinne on päästy
 - Ohjaus avun ja tuen lähteille
 - Sosiaalinen elämänhallinta? Kuka hoitaa?
 - Yksilöllinen kartoitus → tavoitteet → suunnitelma
 - Kartoitettava mahdollisuuksia, tavoitteiden realistisuutta

- Työtehtävien muokkaus → luodaan/muotoillaan työpaikka, räätälöidään työt
- Työtehtävien opettelu työkeskuksessa ennen ulos siirtymistä
 - Työpajat, joissa opetellaan töitä projektiluonteisesti
- Työelämään tutustuminen
 - Työpaikkakäynnit
 - Muu työelämään tutustuminen
 - Työelämän pelisäännöt, peruskäsitteet
- Oma motivaatio esille!
- Työssäpysymisen tuki
 - Yksilöllinen tuki
 - Vertaisryhmät, ohjattu vertaistuki, esille tulleiden pulmien käsittely
- Toteutus monipuolisin keinoin
- HUOM. Päällekkäisiä palveluita tarvitaan!
 - Selkokieliyys, konkreettisuus
- Ryhmä-/yksilövalmennus tarpeen mukaan

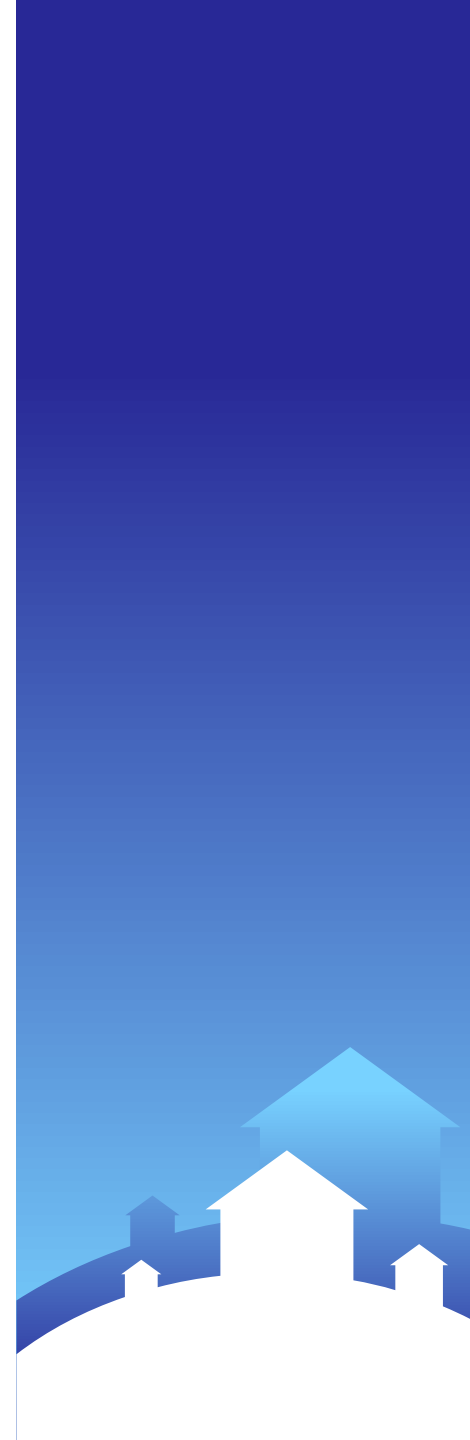

- Yksilöllinen urasuunnittelu!
 - YKS (koko YKS pitkän kaavan mukaan)
- Elinikäinen oppiminen
 - Täydennyskoulutuksen järjestäminen yhteistyössä ammatillisten oppilaitosten kanssa
- Panostaminen työkokeiluihin → edetään askel kerrallaan
- HUOM. Uusia käyttäjäryhmiä, jäävätkö kehitysvammaiset jalkoihin?
- Yhteistyö ammattikoulujen kanssa
- Elämänhallinnan opettelu
- Mahdollisuuksia
- Kokemuksia
- Koulutusta ja valmennusta työnhakuun
- Työvalmentajan palvelut
 - Auttaa laaja-alaisesti (palkka ja verot)
- Miten palveluun tullaan?
 - Oppilaitosyhteistyö
 - Kunnan sosiaalityö
- Lähdetäänkö, loppuuko?
 - Ei periaatteessa
- Läpivirtaavuus?

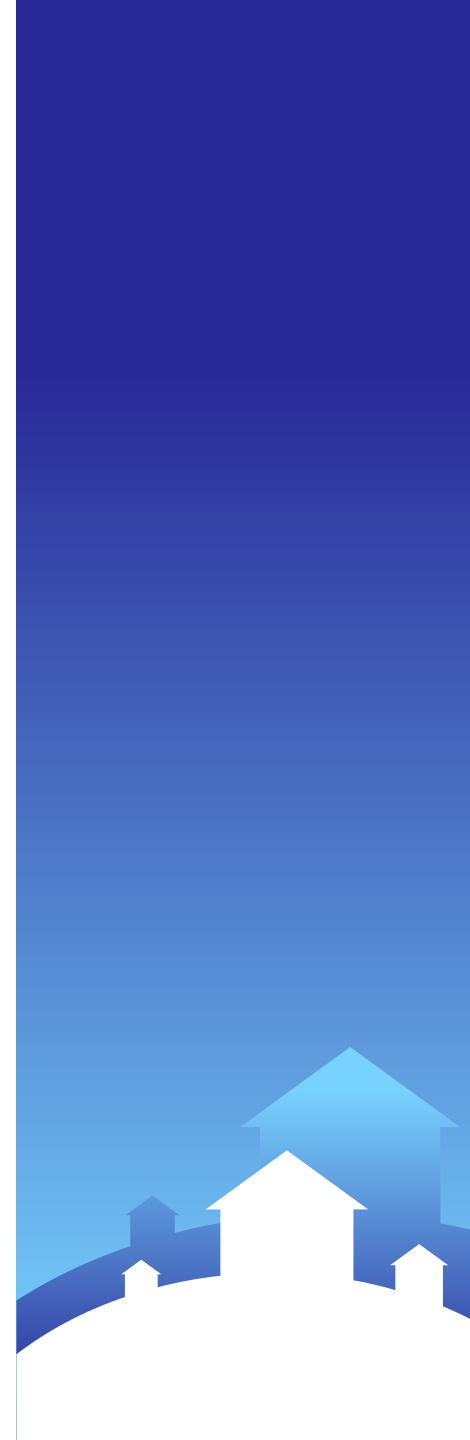

2. Mitä osallisuutta ja toimintakykyä edistävän palvelun pitäisi konkreettisesti olla?

- Kirjurin yhteenveto ryhmäkeskustelujen pohjalta:
 - Yksilöllinen urasuunnittelu, elämänsuunnittelu: tilanteen kartoitus, toiveiden, tavoitteiden kartoitus ja suunnitelman tekeminen siitä, miten tavoitteita lähdetään tavoittelemaan
 - Myös eniten tukea tarvitsevat
 - Jokaiselle oma päiväohjelma
 - Ulos toimintakeskuksesta, tutustutaan olemassa oleviin organisaatioihin ja niiden palveluihin, käytetään niitä hyödyksi: oppilaitokset, seurakunnat, järjestöt, liikuntapaikat, kahvilat, kaupat...
 - Mahdollisuus sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kokemiseen, vertaisuus, tunne siitä, että kelpaa ja on hyvä juuri sellaisenaan
 - Ei saa tuntua asiakkaasta siltä, että hän on jatkuvan kuntoutuksen kohteena
 - Mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen

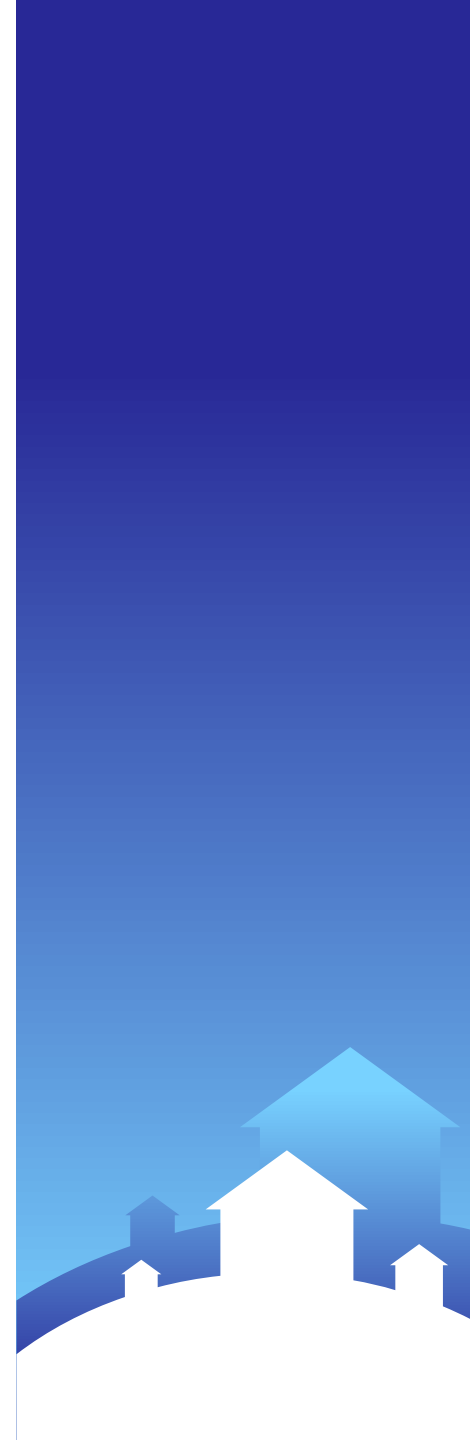

- Kirjurin muistiinpanot aiheen käsittelystä ryhmäkeskusteluissa:
 - Lähtökohtana yksilöllinen suunnitelma, jossa otetaan huomioon voimavarat ja tavoitteet (oma lukujärjestys jokaisella)
 - Huomioidaan YK-sopimuksen ratifiointi
 - Ulos toimintakeskuksesta: tutustutaan olemassa oleviin organisaatioihin ja käytetään niitä hyödyksi: oppilaitokset, seurakunta, seurakunta, seurakunta, järjestöt, liikuntapaikat, kaupat, kahvilat...
 - "Elämänhallintaa" parantavien taitojen opiskelu: kaupassa käynti, ruuan valmistus, siivous, päivärutiini...
 - Paikka jossa voi olla juuri sellaisena kuin on, kokea hyväksyntää ja saada vertaistukea
 - Kansalaistaitojen vahvistaminen: some, äänestäminen, monikulttuurisuus, vuorovaikutustaidot...
 - Mahdollisuus sekä ryhmä- että yksilöpalveluun/-toimintaan
 - Tarpeet moninaiset – vaativa tehtävä tuottaa hyvää palvelua
 - Ihminen ei saa olla jatkuvan kuntoutuksen kohde – oltava kuitenkin mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen
 - Asiakkaalla oikeus omaohjaajaan
 - Uusi rooli: esim. henkilökunta opiskelee yhdessä asiakkaan kanssa valokuvausta. Tehdään oikeasti yhdessä.
 - Annetaan asiakkaille mahdollisuus toimia "konsultteina" ja kouluttajina
 - Kaikkein eniten tukea tarvitsevien (ns. vaikeimmin vammaiset) tarpeet otettava huomioon

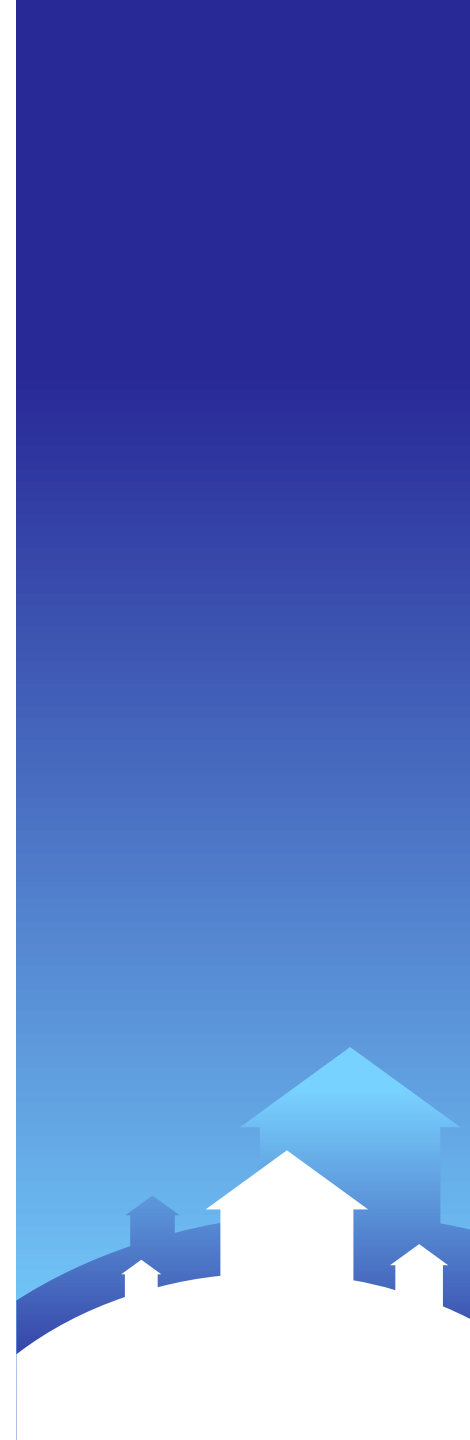

3. Tuleeko työtoiminta yrityksissä kieltää? Tai sallia vain lyhytkestoisena? Millä reunaehdoilla?

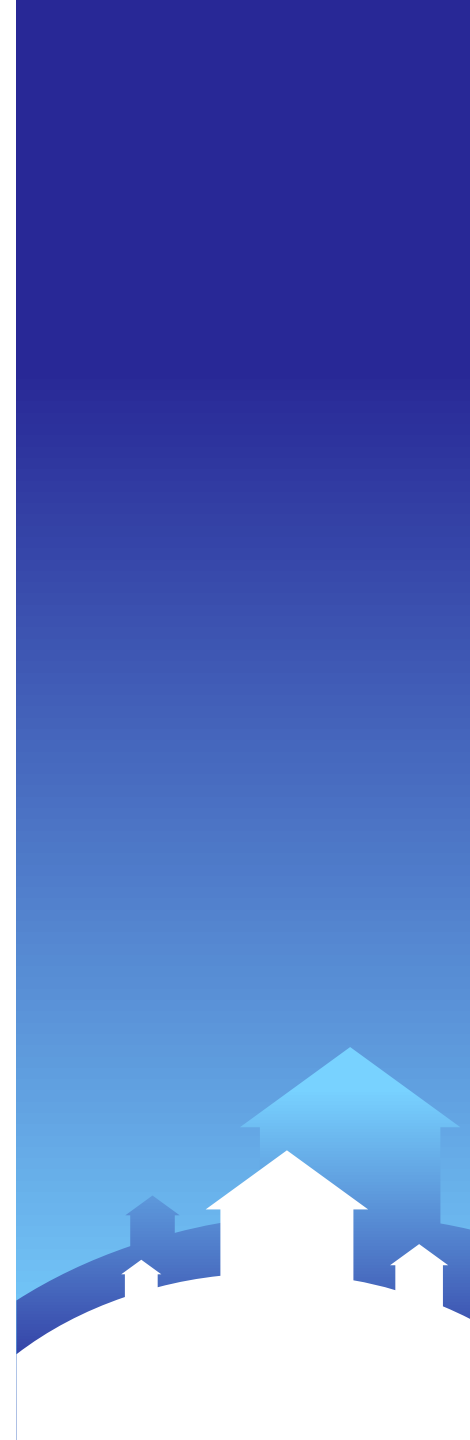
- Kirjurin yhteenveto ryhmäkeskustelujen pohjalta:
 - Kaksi mielipidettä:
 - Ei tule kieltää: muuten ei voida saada työkokemusta monipuolisesti
 - Tulee kieltää: yrityksissä työskentely tulee toteutua vain TE-hallinnon työkokeiluna
 - Reunaehdot
 - Matkalla palkkatyöhön
 - Määräaikaisuus – työnantaja ei ketjuta jaksoja
 - Jos vain TE-hallinnon työkokeiluna: raamien tulee joustaa – pidemmät jaksot, sama aktivointiraha kuin muilla, kuinka monta jaksoa peräkkäin
 - Muuta yritysten ja työtoiminnan suhteesta
 - Joskus pelkästään yritys hyötyy tästä kuviosta
 - Yritys saattaa haluta maksaa mieluummin 3. taholle kuin suoraan osatyökykyiselle henkilölle
 - Vaikuttamistyötä on myös se, että vammaiset ihmiset osallistuvat tavallisissa työyhteisöissä

- Kirjurin muistiinpanot aiheen käsittelystä ryhmäkeskusteluissa:
 - Tuleeko kieltää?
 - Ei. Muuten ei voida saada työkokemusta monipuolisesti. Esiaskel TE-toimiston työkokeiluun → osana valmennusta.
 - Pitäisi uudelleenmuotoilla: miksi ihmisiä töissä eri säännöillä?
 - Kyllä. Työtoiminnan sijaan TE-hallinnon työkokeilut!
 - Millä reunaehdoilla voitaisiin sallia?
 - OK, jos ollaan matkalla palkkatyöhön
 - Määräaikaisena
 - Ei ketjutuksia
 - Jos pelkästään TE-hallinnon työkokeiluja, työkokeilun raamien tulee joustaa (pidempiä jaksoja) + sama aktivointiraha

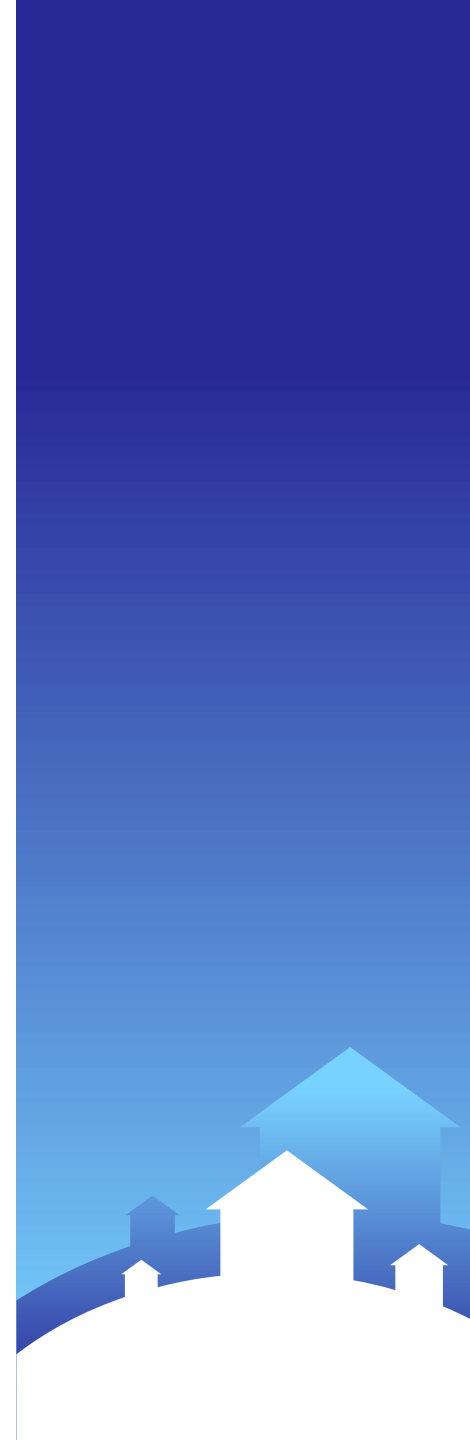

- Muuta yritysten ja työtoiminnan suhteesta?
 - Kun työnantaja on saanut ilmaista työtä aiemmin, ei lähde palkkaamaan ja sitoudu työsuhteeseen.
 - Järjestelyjä olemassa, joissa työnantaja/yritys maksaa asiakkaan työsuusrahan
 - Joskus pelkästään yritys hyötyy
 - Huomio opiskeluaajan työnantajayhteistyöhön: pitäisi jo opiskeluaikana harjoitella yrityksissä
 - Yritys maksaa mieluummin kolmannelle taholle kuin suoraan osatyökykyiselle → henkilöstövuokraus!
 - Kansantaloudellinen näkökulma: kun yritys teettää työtoimintana töitä (toimintakeskuksessa), työ tehdään Suomessa eikä esim. Kiinassa
 - Mikä on sopiva korvaus?
 - Yritykset saavat luotettavia työntekijöitä / ei samaa hyötyä kuin normityöntekijöistä
 - Vaikuttamistyötä on myös se, että vammaiset ihmiset osallistuvat työyhteisöihin
 - Ammattijärjestöt turvaavat ”tavallisten ihmisten” työsuhteita
 - Tärkeintä on mielekäs työ
 - Vapaaehtoistyössäkin lehmänkauppa

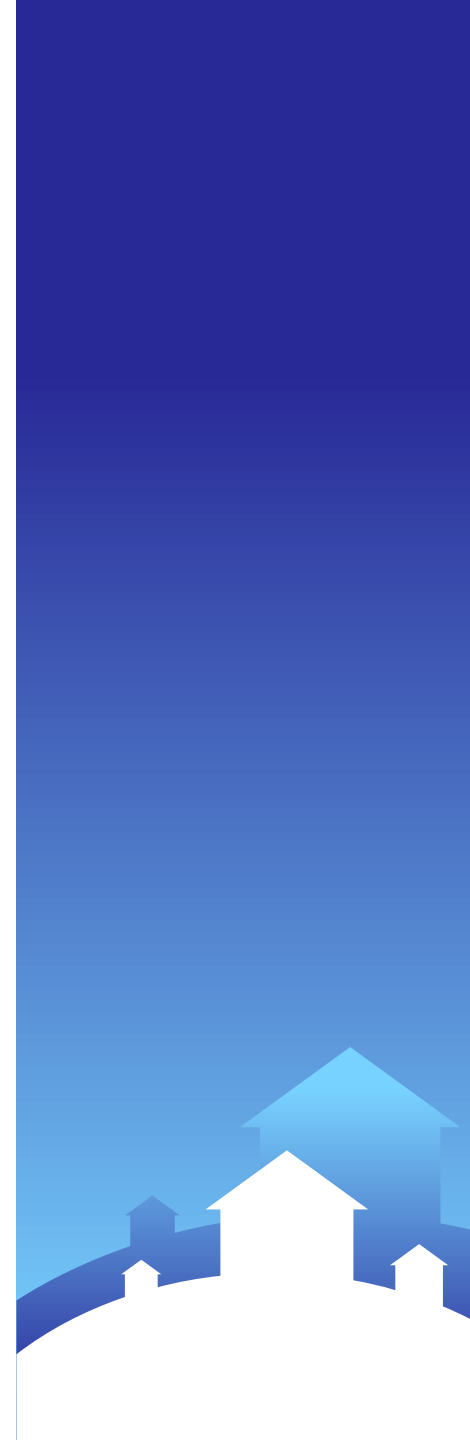

4. Pitäisikö työosuusrahasta luopua? Vai sen käyttöä uudistaa - miten?

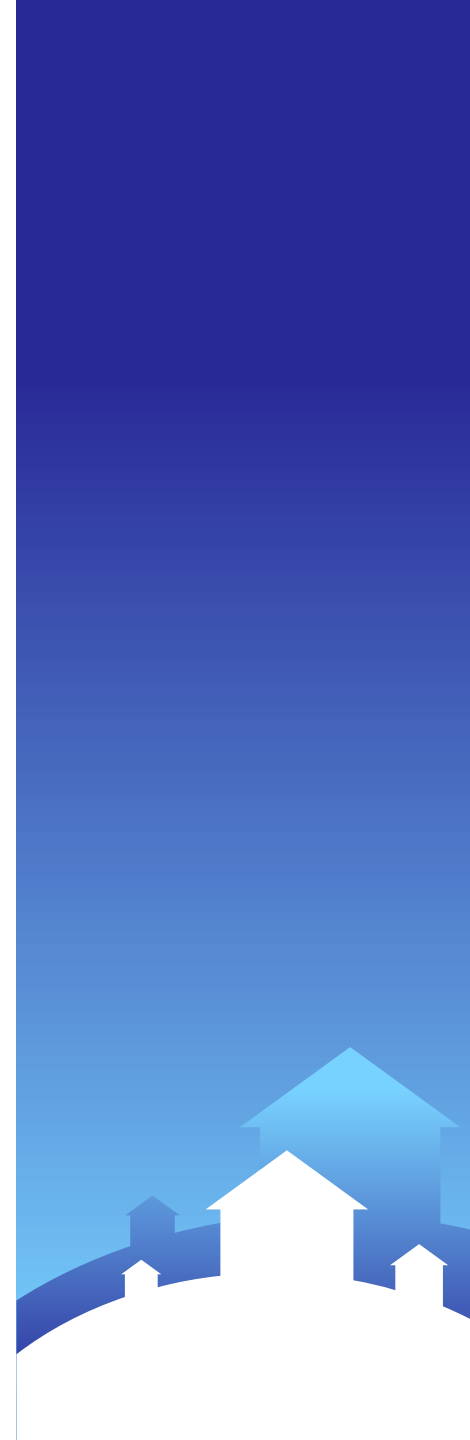
- Kirjurin yhteenveto ryhmäkeskustelujen pohjalta:
 - Ei selvää kyllä/ei-vastausta
 - Tämänhetkisessä työosuusrahakäytännössä ristiriita: onko toiminta-avustus vai korvaus tehdystä työstä, myös työoikeuden näkökulma ”liukkailla jäillä” → työosuusrahasta nykyisellään tulisi luopua
 - Pieni: ei motivoi
 - Epäselvä funktio: tuottaa epäselvyyttä ja väärinkäsityksiä
 - ”Osa toimeentuloa” → toimeentulo tulee järjestää muutoin, työosuusraha ei voi olla osa perustoimeentuloa
 - Sosiaalipalvelua, sosiaalista kuntoutusta → ei työosuusrahaa
 - Jos työtoimintaa → jonkinlainen korvaus tehdystä työstä
 - Uusia mahdollisia malleja:
 - Osuuskuntamalli → tuotteesta tai palvelusta korvaus tekijälle hänen omasta osuudestaan
 - Työosuusrahaa ei voi enää perustella maksettavaksi, koska samassa palvelukokonaisuudessa myös muita kuin kehitysvammaisia ihmisiä
 - TE-hallinnon puolen työharjoittelu → silloin korvaus TE-hallinnon mukaan

- Kirjurin muistiinpanot aiheen käsittelystä ryhmäkeskusteluissa:
 - Työosuusraha aiheuttaa nykyisellään helposti väärinymmärrystä: mikä se tehtävä on? → palkka on kaikin puolin selkeämpi
 - Työosuusraha on nykyisellään pieni
 - Motivaatiotekijä
 - Tällä hetkellä: työosuusrahakäytäntö esim. siten, että "perusosa", kun henkilö osallistuu toimintaan ja "lisäosa", kun henkilö osallistuu avotyötoimintaan
 - Työlainsäädäntö kieltää työosuusrahan kaltaisen korvauksen (työsuhteen tunnusmerkistön täyttyminen)
 - Ristiriita: onko työosuusraha toiminta-avustus vai korvaus tehdystä työstä?
 - Oma osuus tuotteen/palvelun myyntitulosta miinus tilaja materiaalikustannukset toimintakeskuksen tarjoamista työtiloista ja materiaaleista
 - Sosiaalipalvelua, ohjaus
 - Toimeentulon järjestäminen muuta kautta → Kela
 - Nyt kun työosuusrahaa maksetaan korvauksena työstä (toimintakyvystä tms.), ollaan ns. liukkailla jäillä

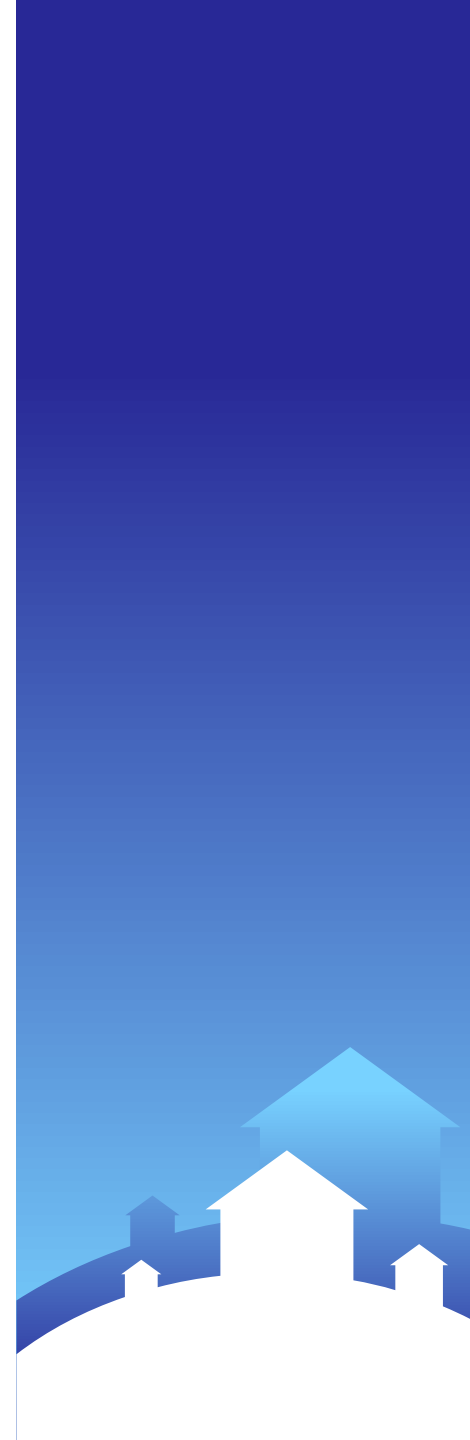

- Tehdystä työstä tulee saada jokin korvaus
- Päivätoiminnan puolella voidaan luopua työosuusrahasta
- Työtoiminnassa: työtaitojen harjoittelu, työllistyminen, silloin perusteltua maksaa
- Uusia vaihtoehtoisia malleja: tuettu osuuskuntamalli, henkilöstövuokraus, sosiaalinen yritys
- Kehitysvammaisten omat palvelut poistuvat → työosuusrahaa ei voida enää maksaa → kaikille uuden palvelukokonaisuuden asiakkaille sama käytäntö
- Tulee luopua työosuusrahasta → sosiaalipalvelua, jota asiakas käyttää
- Sosiaalinen kuntoutus on itsessään lisäarvo
- Osuuskuntamalli toimintakeskuksiin
- Vapaaehtoistyö, hyväntekeväisyyteen
- Eläkkeen katettava toimeentulo

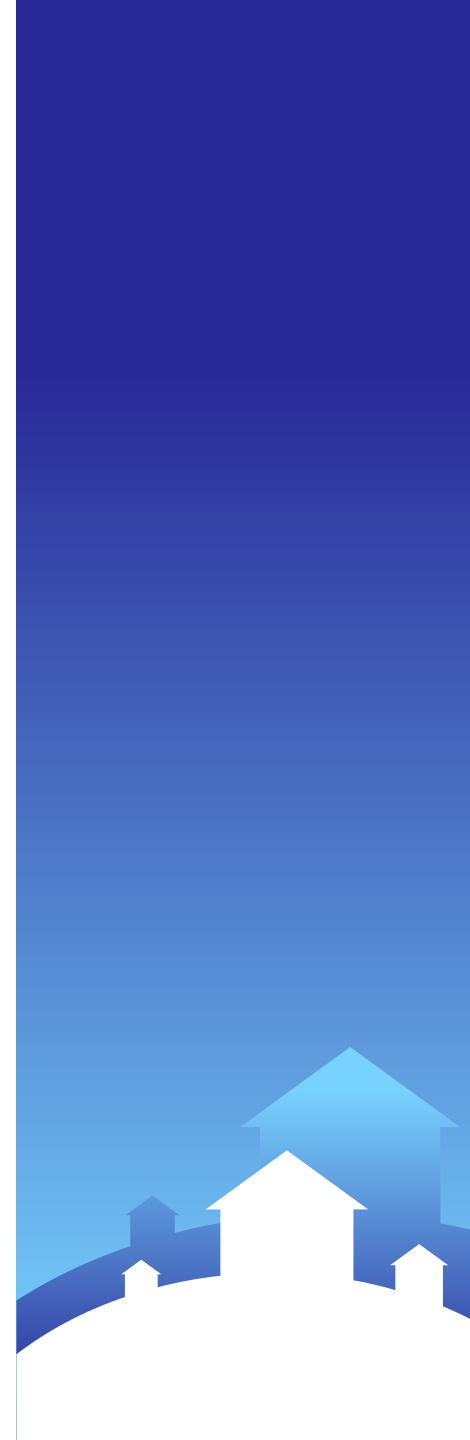

7. Seuraavat kokoukset

- Maanantai 28.4.2014 klo xx-xx (aika täsmentyy päivän ohjelman ja junien aikataulujen mukaan), Kouvola, paikka xxx (todennäköisesti Kuusankoskitalo)

8. Muut mahdolliset asiat

Kepeää kevättalvea!

